
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ, ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

I

Հայոց ցեղասպանության
100-րդ տարելից

Մուրադ Հասրաթյան – Հայկական ճարտարապետական հուշարձանների ավերումը թուրքերի կողմից (XI–XX դդ.)	3
Արարատ Աղասյան – Համիդյան ջարդերի և Մեծ եղեռնի արտացոլումը հայ կերպար- վեստում (1894–1923 թթ.)	13
Վերժինե Սվազյան – Արևմտահայոց ինքնապաշտպանական գոյամարտերը Հայոց ցեղասպանության ընթացքում (1915–1923 թթ.) ըստ ականատես վերապրողների վկայությունների	30
Ռուբեն Մելքոնյան – Հայոց ցեղասպանության կազմակերպիչների և իրականացնողների հերոսացման գործընթացը Թուրքիայում (1920-ական թվականներ).....	61
Մուսաննա Հովհաննիսյան – Արտավազդ Թումանյան. Ցեղասպանության կամավոր զոհը (ռուս.)	72
Արուսյակ Աբրահամյան – «Դրոշակ» թերթի գրական բաժինը (1899–1908 թթ.)	96
Թովմաս Պողոսյան – Արևմտահայության ազատագրական պայքարի արտացոլու- մը Ջիվանու երգերում	106

Հայրենական Մեծ պատերազմի
70-ամյակը

Կլիմենտ Հարությունյան – Հայ ժողովրդի մասնակցությունը Հայրենական մեծ պատերազմին (1941–1945 թթ.) (ռուս.)	117
---	-----

Զորավար Անդրանիկի ծննդյան
150-ամյակի առթիվ

Քնարիկ Ավագյան – Զորավար Անդրանիկ Օգանյանի գործունեությունը արտ- երկրում (1919–1927 թթ.)	143
--	-----

II

Համլետ Հարությունյան – Նոր Բայազետի գավառը Խորհրդային Հայաստանի վար- չատարաձևային բաժանումներում (1920–1930 թթ.)	166
--	-----

Վլադիմիր Բարխուդարյան, Անահիտ Մուշեղյան – Հին մետաղադրամներն ու դրամական գանձերը հայոց պատմության կարևոր սկզբնաղբյուր (Խաչատուր Մուշեղյանի ծննդյան 95-ամյակի առթիվ).....	185
Լիլյա Վարդանյան – Ստեփան Լիսիցյանը և հայ ազգագրության հիմնախնդիրները (ծննդյան 150-ամյակի առթիվ) (ռուս.).....	208
Վրեժ Վարդանյան – Հայաստանի պետական համակարգը Օմայանների օրոք (640–750 թթ.)	229
Արգիշտի Վարդանյան – Աղվանքը VII դարի կեսերին	241

ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Արմեն Կարապետյան – Արմեն Մարության. Հայոց ցեղասպանության գործով միջազգային դատարան դիմելու հիմքերն ու հնարավորությունները	252
Վալերի Թունյան – Անուշավան Զաքարյան. Արևմտահայ իրականությունը ռուս հրապարակախոս Տ. Օլգենիևի գնահատմամբ (ռուս.)	257
Մարգարիտա Քամայան – Մերի Կիրակոսյան. Փանոս Թերլեմեզյանի կյանքը և ստեղծագործությունը	260
Օֆելյա Խաչատրյան – Սուսաննա Տիոյան. Բառակազմական բազմակի պատճառաբանվածությունը ժամանակակից հայերենում	264

ՄԵՐ ՀՈԲԵԼՅԱՐՆԵՐԸ

Ռուբեն Կարապետյան – Պրոֆեսոր Նիկոլայ Հովհաննիսյանի 85-ամյակի կապակցությամբ	268
Դավիթ Քերթմենջյան – Արգասաբեր գիտական կյանքով (Մուրադ Հասրաթյանի ծննդյան 80-ամյակի առթիվ)	275
Անուշավան Զաքարյան – Հայրենական մեծ պատերազմին հայ ժողովրդի մասնակցության պատմության տարեգիրը (Կ. Ա. Հարությունյանի 75-ամյակի առթիվ)	281
Աննա Ասատրյան – Երաժշտական արևելագիտության նվիրյալը. Լիլիթ Երնջակյան	287

ԳԻՏԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

Անուշավան Տեր-Գաբրիելյան – «Գիտության աշխարհում» հանդեսը տասը տարեկան է	293
Ռոբերտ Ղազարյան – «Հիմնարար հայագիտություն» էլեկտրոնային հանդեսի շնորհանդեսը.....	295

ԼՐԱՏՈՒ

ՀՀ ԳԱԱ տարեկան հաշվետու ընդհանուր ժողովը	297
---	------------

СОДЕРЖАНИЕ

СТАТЬИ, СООБЩЕНИЯ

I

100-летняя годовщина
Геноцида армян

- Мурад Асратян** – Уничтожение армянских архитектурных памятников турками (XI–XX вв.)3
- Арарат Агасян** – Отражение гамидовских погромов и Геноцида в армянском изобразительном искусстве (1894–1923 гг.)13
- Вержине Связлян** – Самооборонительные бои западных армян за выживание в годы Геноцида (1915–1923 гг.), по свидетельствам очевидцев30
- Рубен Мелконян** – Процесс героизации организаторов и исполнителей Геноцида армян в Турции (1920-е годы)61
- Сусанна Ованесян** – Артавазд Туманян: добровольная жертва Геноцида (на русском яз.).....72
- Арусяк Абраамян** – Литературный раздел газеты «Дрошак» (1899–1908 гг.) ..96
- Товмас Погосян** – Отражение освободительной борьбы западных армян в песнях Дживани106

70-летие победы
в Великой Отечественной войне

- Климент Арутюнян** – Участие армянского народа в Великой Отечественной войне (1941–1945 гг.) (на русском яз.)117

К 150-летию со дня рождения
полководца Андраника

- Кнарик Авакян** – Деятельность полководца Андраника Озаяна за границей (1919–1927 гг.)..143

II

- Гамлет Арутюнян** – Уезд Нового Баязета в административно - территориальном делении Советской Армении (1920–1930 гг.)166
- Владимир Бархударян, Анаит Мушегян** – Античные монеты и монетные клады –важные первоисточники истории Армении (к 95-летию со дня рождения Хачатура Мушегяна)185
- Лилия Варданян** – Степан Лисициан и основные проблемы армянской этнографии (к 150-летию со дня рождения) (на русском яз.).....208

Вреж Варданян – Государственная система Армении при Омейядах (640–750 гг.).....	229
Аргишти Варданян – Агванк в середине VII века	241

РЕЦЕНЗИИ

Армен Карапетян – Армен Марукян. Основания и возможности для обращения в международный суд по делу о Геноциде армян	252
Валерий Тунян – Анушаван Закарян. Западноармянская действительность в оценке русского публициста Т. Ольгенина (на русском яз.)	257
Маргарита Камалян – Мери Киракосян. Жизнь и творчество Фаноса Терлемезяна	260
Офелия Хачатрян – Сусанна Тиоян. Словообразовательная полимотивированность в современном армянском языке	264

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Рубен Карапетян – К 85-летию профессора Николая Оганесяна	268
Давид Кертменджян – Плодотворной научной жизнью (к 80-летию Мурада Асратяна).....	275
Анушаван Закарян – Летописец истории участия армянского народа в Великой Отечественной войне (к 75-летию К. А. Арутюняна)	281
Анна Асатрян – Преданность музыкальному востоковедению: Лилит Ернджакян.....	287

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Анушаван Тер-Габриелян – Журналу «В мире науки» десять лет	293
Роберт Казарян – Презентация электронного журнала «Фундаментальное арменоведение».....	295

ХРОНИКА

Общее годовичное отчетное собрание НАН РА	297
---	-----

CONTENTS

ARTICLES, REPORTS

I

The Centenary of the Armenian
Genocide

Murad Hasratyan – The Demolition of Armenian Architectural Monuments by the Turks (the 11th – 20th centuries)	3
Ararat Aghasyan – The Hamidian Pogroms and the Genocide as Reflected in Armenian Fine Arts (1894 – 1923)	13

Verzhine Svazlyan – The Self-Defensive Battles of the Western Armenians for Survival during the Years of the Genocide (1915–1923) According to the Testimonies of the Eyewitness Survivors	30
Ruben Melkonyan – The Process of the Heroization of the Organizers and Executors of the Armenian Genocide in Turkey (the 1920s)	61
Susanna Hovhannisyán – Artavazd Tumanyan. The Voluntary Victim of the Genocide (in Russian)	72
Arusyak Abrahamyan – The Literary Section of the Newspaper “Droshak” (1899–1908)	96
Tovmas Poghosyan – Reflection of the Liberation Movement of Western Armenians in Jivani’s Songs	106

The 70th Anniversary of the
Great Patriotic War

Kliment Harutyunyan – Participation of the Armenian People in the Great Patriotic War (1941–1945) (in Russian)	117
---	-----

To General Andranik’s 150th Birth
Anniversary

Knarik Avagyan – The Activities of General Andranik Ozanyan Abroad (1919–1927)	143
---	-----

II

Hamlet Harutyunyan – New Bayazet Province in Administrative-Territorial Divisions of Soviet Armenia (1920 – 1930)	166
Vladimir Barkhudaryan, Anahit Mousheghyan – Ancient Coins and Coin Hoards as Important Sources of the Armenian History (to Khachatur Mousheghyan’s 95th birth anniversary)	185
Lilia Vardanyan – Stepan Lisitsyan and Main Issues of the Armenian Ethnography (to the 150th birth anniversary) (in Russian)	208
Vrezh Vardanyan – Armenian Government System During the Omayans (640 –750)	229
Argishty Vardanyan – Aghvank in the Middle of the 7th Century	241

BOOK REVIEWS

Armen Karapetyan – Armen Marukyan. Reasons and Possibilities for Reference to International Court on the Case of the Armenian Genocide	252
Valery Tunyan – Anushavan Zakaryan. Western Armenian Reality in Russian Publicist T. Olgenin’s Estimation (in Russian).....	257
Margaret Kamalyan – Mary Kirakosyan. Panos Terlemezyan’s Life and Creative Work	260
Ofelya Khachatryan – Susanna Tioyan. Multiple Motivation of the Word Formation in Modern Armenian	264

OUR JUBILEES

Ruben Karapetyan – To Professor Nicolay Hovhannisyan’s 85th Anniversary.....	268
David Kertmenjyan – With Fruitful Scientific Life (to Murad Hasratyan’s 80th birth anniversary).....	275
Anushavan Zakaryan – The Chronicler of the History of Participation of the Armenian People in the Great Patriotic War (to K. A. Harutyunyan’s 75th anniversary)	281
Anna Asatryan – Devotee of Oriental Musicology: Lilit Yernjakyan	287

SCIENTIFIC LIFE

Anushavan Ter-Gabrielyan – Journal “In the World of Science” is Ten Years Old	293
Robert Ghazaryan – Presentation of Electronic Journal “Fundamental Armenology”	295

CHRONICLE

Annual General Reporting Assembly of NAS RA	297
---	-----